

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES biologinės įvairovės srities tikslo ir vizijos po 2010 m. pasirinktys“

(COM(2010) 4 galutinis)

(2011/C 48/26)

Pranešėjas **Lutz RIBBE**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2010 m. sausio 19 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES biologinės įvairovės srities tikslo ir vizijos po 2010 m. pasirinktys“

COM (2010) 4 galutinis.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2010 m. liepos 7 d. priėmė savo nuomonę.

465-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2010 m. rugsėjo 15–16 d. (rugsėjo 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 112 narių balsavus už, 11 – prieš ir 11 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetui būtų buvę priimtinau, kad, tokio turinio komunikato iš viso nebūtų, o politikai būtų įgyvendinę 2001 m. duotą pažadą iki 2010 m. sustabdyti biologinės įvairovės mažėjimą ir siekti atkurti išnykusias buveines. Tačiau šio tikslo įgyvendinti nepavyko.

1.2 EESRK konstatuoja du didelius trūkumus. Visų pirma, biologinės įvairovės išsaugojimas iki šiol netapo viena pagrindinių politinių veiksmų dalimi, be to, reikia pastebėti, kad nors visuomenė iš esmės teigiamai nusiteikusi gamtos išsaugojimo atžvilgiu, tačiau egzistuoja milžiniškos žinių apie ekologines sąsajas spragos. Abi šios problemos tarpusavyje susijusios ir turi būti sprendžiamos pasitelkiant naująją biologinės įvairovės viziją.

1.3 Kyla klausimas, ar už šios srities politiką atsakingi asmenys ir asociacijų atstovai vartoja žmonėms suprantamą kalbą. Tik nedaugelį iš karto sudomina arba patraukia sąvokos „biologinė įvairovė“, „rūšys“ arba „ekosistemų funkcijos“.

1.4 EESRK palankiai vertina Komisijos komunikato 4 pasirinktyje iškeltus aukštus tikslus, kuriems pritarė ir Aplinkos ministrų taryba ir Europos Vadovų Taryba. Kad ateityje šie tikslai būtų sėkmingai įgyvendinti, reikia dėti daugiau pastangų ir iš anksto nustatyti, kiek lėšų ir kokių politinių pokyčių tam prireiks ⁽¹⁾.

1.5 Todėl EESRK ragina Komisiją ir Europos Vadovų Tarybą nepuošti senų uždavinių naujomis detalėmis, o galų gale parengti privalomą, laiko atžvilgiu aiškiai apibrėžtą, apimančią tarpinius tikslus ir pakankamai finansuojamą veiklos koncepciją visoms Komisijos tarnyboms ir nurodyti, kokie pokyčiai reikalingi valstybių narių lygiu.

1.6 Biologinės įvairovės išsaugojimas – ne tik aplinkos apsaugos politikos reikalas. Biologinė įvairovė apima ir ilgalaikio taupaus išteklių naudojimo klausimą, todėl galų gale jo turėtų imtis ir ekonomikos ir finansų ministrai.

1.7 Atsižvelgiant į gąsdinančias žinių apie ekologines sąsajas spragas mūsų visuomenėje, būtina taip pat dėti pastangas ir stiprinti švietimo apie natūralią aplinką politiką.

1.8 Biudžeto reforma ir bendros žemės ūkio ir žuvininkystės politikos, struktūrinių fondų ir kitų susijusių politikos sričių atnaujinimas bus gera proga išbandyti, ar ES politika dėl biologinės įvairovės apsaugos yra rimta.

1.9 Šiandieninis naujosios strategijos „Europa 2020“ turinys neatliepia iššūkių, kuriuos kelia biologinės įvairovės išsaugojimas. Naujoji biologinės įvairovės vizija turi užpildyti šias spragas ir vėliau tapti neatsiejama šios strategijos dalimi.

⁽¹⁾ Daugiau informacijos apie visuotinių programų finansavimo problemą galima rasti EESRK nuomonės NAT/424 dėl visuotinio miškų naikinimo 1.4 ir 1.5 punktuose.

1.10 EESRK nuomone, ES lygmenyje labai svarbios šios veiklos sritys:

- pokyčiai žemės ūkio ir žuvininkystės politikoje,
- tinklo „Natura 2000“ apsauga ir vystymas,
- ekologiškos infrastruktūros kūrimas ir plėtra pasitelkiant TEN biologinės įvairovės tinklą,
- biologinės įvairovės integravimas į kitas ES politikos sritis,
- švietimo kampanija ES lygiu.

1.11 Būtina surasti būdus, kaip vėl geriau susieti žemės ūkį ir rūšių išsaugojimą; kai kuriose valstybėse narėse yra teigiamų pavyzdžių, kuriuos reikia įvertinti ir gerokai išplėsti. Ūkininkams būtina suteikti paskatų už atitinkamų paslaugų teikimą.

1.12 EESRK tikisi, kad ES kruopščiai pasirengs 10–ajai Biologinės įvairovės konvenciją pasirašiusiųjų šalių konferencijai ir svariai prisidės prie naujo Biologinės įvairovės konvencijos strateginio plano laikotarpiu po 2010 m.

2. Europos Komisijos komunikatas

2.1 Tokio pobūdžio Komisijos komunikatą parengti prireikė todėl, kad ES neįgyvendino vieno pagrindinių pastarojo dešimtmečio aplinkos apsaugos siekių: 2001 m. Europos Vadovų Taryba, įgyvendindama tvaraus vystymosi strategiją, Geteborge nustatė tikslą iki 2010 m. sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir siekti atkurti išnykusias buveines. Tačiau nepaisant 2006 m. priimto ES biologinės įvairovės veiksmų plano ir neginčijamos sėkmės kuriant tinklą „Natura 2000“, šio tikslo įgyvendinti nepavyko.

2.2 Komisijos komunikatas, dėl kurio pateikiama nuomonė, yra pirmas žingsnis šio tikslo link. Komunikate pristatomos pasirinktos, kuriomis remiantis būtų kuriama vizija ir tikslas po 2010 m.

2.3 Išsamiai aprašomi, pabrėžiami ir vertinami argumentai, kodėl reikia saugoti biologinę įvairovę. Ypatingas dėmesys skiriamas su biologinės įvairovės nykimu ir ekosistemų funkcijų blogėjimu susijusioms ekonominėms išlaidoms ir nuostoliams pasauliniu mastu: atskaitoje „Ekosistemų ir biologinės įvairovės ekonomika“ (angl. TEEB) jos vertinamos maždaug 50 milijardų

eurų (!), o iki 2050 m. bendra tokių nuostolių suma sudarys maždaug 7 % BVP (!).

2.4 Komisija konstatuoja, kad biologinės įvairovės apsauga, kaip ir klimato kaitos švelninimas, yra ilgalaikis uždavinys. Todėl rengiama biologinės įvairovės srities vizija turi būti ilgalaikė (numatytas laikotarpis iki 2050 m.), tačiau – kaip ir tarptautiniu lygmeniu – ES turi nusistatyti savo pačios (tarpinių) tikslų iki 2020 m.

2.5 Politiškai atsakingiems asmenims siūlomos keturios 2020 m. pagrindinio tikslo įgyvendinimo skirtingo užmojo pasirinktos:

- 1 pasirinktis. Iki 2020 m. labai sumažinti ES biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcijų nykimo greitį,
- 2 pasirinktis. Iki 2020 m. sustabdyti ES biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcijų nykimą,
- 3 pasirinktis. Iki 2020 m. sustabdyti ES biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcijų nykimą ir kiek įmanoma jas atkurti,
- 4 pasirinktis. Iki 2020 m. sustabdyti ES biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcijų nykimą, kiek įmanoma jas atkurti ir padidinti ES indėlį į kovą su biologinės įvairovės nykimu visame pasaulyje.

3. Bendros pastabos dėl ligšiolinės ES biologinės įvairovės politikos

3.1 Ligšiolinės ES biologinės įvairovės politikos įvertinimas yra nuviliantis.

3.2 Maždaug prieš dešimt metų buvo duotas pažadas per dešimt metų sustabdyti pasaulio biologinės įvairovės nykimą ir siekti atkurti buveines ir natūralias sistemas.

3.3 Beveik kasmet Komisijos tarnybos, Komisijos nariai arba Europos aplinkos agentūra atkreipdavo dėmesį į tai, kad iki šiol įgyvendintų priemonių nepakanka ir reikia dėti daugiau pastangų siekiant užsibrėžto tikslo. Tačiau daugiau pastangų dedama nebuvo.

3.4 Praėjusiais metais buvo pripažinta, kad nustatyto tikslo nepasieksime – EESRK tai nenustebino. Komitetas ne vienoje nuomonėje yra nurodęs, kad, jo manymu, įgyvendinamų politinių priemonių tikrai nepakanka⁽²⁾.

⁽²⁾ OL C 195, 2006 8 18, p. 88 ir p. 96 ir OL C 161, 2007 9 13, p. 53 ir OL C 97, 2007 4 28, p. 1.3.

3.5 ES savo tikslų biologinės įvairovės srityje nepasiekė ne todėl, kad būtų buvę nežinoma, kokių veiksmų imtis arba, kad pilietinė visuomenė būtų nepasirengusi dalyvauti įgyvendinant reikalingas priemones. Iš esmės taip atsitiko todėl, kad politikai didesnę prioritetą suteikia trumpalaikiams ekonominiams interesams, o ne ilgalaikiam ekosistemų funkcijų poveikiui. Tai, kad mūsų ekonomika yra netvari, o pagrįsta gamtos išteklių poreikiu, matyti ir biologinės įvairovės srityje.

3.6 Todėl EESRK palankiai vertina tai, kad Komisija išsamiai aptaria ataskaitą „Ekosistemų ir biologinės įvairovės ekonomika“ ir pateikia svarius argumentus, atspindinčius biologinės įvairovės ekonominę reikšmę. Tačiau Komitetas norėtų perspėti, kad išskirtinis dėmesys neturėtų būti skiriamas biologinės įvairovės ekonominės vertės didinimui, nes:

- biologinę įvairovę reikia išsaugoti dėl daugelio svarbių priežasčių, kurių negalima arba nereikėtų išreikšti pinigais, pavyzdžiui, „pirminė gamtos teisė“, visatos sukūrimo idėja, kultūrinė įvairovės svarba arba paprasčiausiai susitapatinimas su gamta,
- joku būdu negali atsistoti taip, kad kurios nors rūšies išsaugojimas priklausytų nuo jos apskaičiuotos ekonominės vertės,

3.7 Be to, EESRK nuogaštaija, kad ataskaitai „Ekosistemų ir biologinės įvairovės ekonomika“ gali grėsti toks pat likimas, koks ištiko N. Sterno atliktą klimato kaitos apžvalgą, kurioje nurodytos ilgalaikės ekonominės klimato kaitos pasekmės nesukėlė jokios politinės reakcijos. Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad finansų ir ekonomikos ministrai iki šiol nesusidomėjo ataskaita „Ekosistemų ir biologinės įvairovės ekonomika“.

3.8 EESRK nuomone, šiuo metu negalima pakartotinai panaudoti senųjų 2001 m. tikslų, t. y. 2010 m. numatytą tikslą paprasčiausiai perkelti 2020 m. ir apibrėžti vizijas 2050 m. – kad ir kokios svarbios būtų ilgalaikės vizijos. Daug svarbiau yra įvertinti ligšiolinę politiką ir instrumentus ir galiausiai parengti ir įgyvendinti geresnes ir vietos lygiu diegti labiau tinkančias priemones. Todėl naujoji 2020 m. ES biologinės įvairovės strategija turi ne tik apimti konkrečius, skaičiais išreiškiamus tikslus, bet ir apibrėžti konkretų ir privalomą įgyvendinimo planą bei nurodyti aiškias atsakomybės ribas. Būtina užtikrinti pakankamą finansavimą.

4. Bendrosios pastabos dėl komunikato

4.1 EESRK Europos Komisijos komunikatą suvokia kaip žinią, kuri tarp politiškai atsakingų ES asmenų turėtų inicijuoti naują diskusiją. Šios diskusijos rezultatas turėtų tapti akivaizdžiu signalu visuomenei ir aiškia darbo užduotimi atsakingoms tarnyboms. Komitetas pritaria tokiam požiūriui.

4.2 EESRK palankiai vertina 2010 m. kovo 15 d. Aplinkos ministrų tarybos sprendimą, kuriuo iš esmės pritariama Komisijos komunikato 4 pasirinkčiai. Tačiau Komitetas išpėja, kad dabar – kaip atsitiko 2001 m. – negalima paprasčiausiai pradėti įgyvendinti darbotvarkę nepadarius konkrečių išvadų. Kitaip ir naujesiems tikslams grės toks pat likimas, kaip ir 2001 m. tikslams.

4.3 Komiteto nuomone, „tik“ Aplinkos ministrų tarybos jėgų nepakanka sprendžiant šį klausimą, todėl ragina šį klausimą nagrinėti ir kitose susijusiose ministrų tarybose. Komisijos komunikate aiškiai nurodoma, kad greta ekologinių ir etinių biologinės įvairovės nykimo dimensijų egzistuoja ir ekonominė. Todėl EESRK tikisi, kad šią problemą visų pirma nagrinės ekonomikos ir finansų ministrai, kad bus apskaičiuota, kokius finansinius išteklius ateinančiais metais reikės numatyti planuojant biudžetą ir kokių kitų ekonominių ir politinių pokyčių gali prireikti.

4.4 Komitetas labai nusivylė dėl to, kad iš Europos Vadovų Tarybos, skirtingai nei 2001 m., nebuvo sulaukta jokios reakcijos. Naujojoje strategijoje „Europa 2020“, kurios tikslas neva yra sukurti „žalią Europą“, sąvokų „biologinė įvairovė“, „buveinės“, „gamtos apsauga“, „rūšių apsauga“ arba „genetinių išteklių įvairovės apsauga“ nesurasime. „Biologinė įvairovė“ strategijoje paminėta tik du kartus, ir tai tik trumpuose sakiniuose, kalbant apie tvarų išteklių naudojimą. Be to, 2010 m. kovo mėnesio Europos Vadovų Tarybos išvadose ši svarbi tema atskirame skyriuje nagrinėjama nebuvo. Klimato politikos klausimu buvo patvirtintas tik kovo 15 d. Aplinkos ministrų tarybos sprendimas.

4.5 Akivaizdu, kad biologinės įvairovės išsaugojimas iki šiol netapo viena pagrindinių politinių svarstymų ir veiksmų dalimi. Tokiu būdu Europos visuomenei, kurioje pastebima didelė žinių ir pasiryžimo veikti stoka, siunčiamas nepriimtinas ir neišvengiamas pasekmes turintis signalas.

4.6 Naujojoje biologinės įvairovės koncepcijoje reikia aiškiau įvardyti atsakomybės ribas, pavyzdžiui, ES, valstybių narių, regionų ir savivaldybių santykį, ekonomikos, asociacijų ir visuomenės santykį bei Komisijos tarnybų tarpusavio santykius.

4.7 EESRK pritaria Komisijos vertinimui, kad biologinė įvairovė yra ne vieną sritį apimantis horizontalusis uždavinys. Todėl naujai rengiamą biologinės įvairovės strategiją privalo integruoti į strategiją „Europa 2020“. Be to, visos Komisijos tarnybos, pavyzdžiui, ir tos, kurios atsakingos už žemės ūkį, energetiką ir transportą, turi ją apsvaistyti, rimtai vertinti ir griežtai įgyvendinti. Priėmus strategiją „Europa 2020“ su integruota biologinės įvairovės koncepcija, visos Komisijos tarnybos turi išpareigoti dalyvauti ją įgyvendinant. Tai reiškia ir tai, kad jos turi įvertinti, ar jų paramos programos ir reglamentai atitinka gamtos apsaugos reikalavimus, ir atitinkamai juos priderinti.

4.8 Todėl EESRK tikisi, kad 2010 m. rudenį Komisija paskelbs išsamų sąrašą, iš kurio taps aišku, konkrečiai kurioje politikos srityje yra komunikate tik labai miglotai paminėti trūkumai integruojant biologinės įvairovės tikslus. Reikėtų taip pat išsiaiškinti, kodėl nepavyko įgyvendinti 2006 m. biologinės įvairovės strategijos, kuri, šiaip ar taip, apėmė apie 160 įvairių priemonių.

4.9 Rengiamoje naujojoje biologinės įvairovės strategijoje būtina apibrėžti, kokius instrumentus ir politinius pokyčius planuojama pasitelkti šalinant apsvartytus trūkumus.

4.10 Planuojama biudžeto reforma ir žemės ūkio ir žuvininkystės politikos ir struktūrinių fondų, kaip pagrindinių ES politikos sričių, atnaujinimas bus tam tikras ES biologinės įvairovės politikos pasiryžimo išbandymas tiek atsižvelgiant į jau daugelį metų keliamą reikalavimą integruoti ją į kitas politikos sritis, tiek į reikalingus finansinius išteklius. (ES išlaidos, skiriamos biologinės įvairovės išsaugojimui, sudaro 0,1 proc. biudžeto išlaidų. Kita vertus, yra daug išlaidų, turinčių neigiamą poveikį biologinei įvairovei).

4.11 Atsižvelgdamas į tai, EESRK atkreipia dėmesį į lemiamą žemės ūkio vaidmenį išsaugant biologinę įvairovę. Didelė dalis rūšių įvairovės atsirado taikant tradicinius žemės ūkio metodus, kurie šiuo metu – dažniausiai dėl ekonominių priežasčių – nebeteri pagrindo.

4.12 Todėl būtina surasti būdus, kaip vėl geriau susieti žemės ūkį ir rūšių išsaugojimą; kai kuriose valstybėse narėse yra teigiamų pavyzdžių, kuriuos reikia įvertinti ir gerokai išplėsti. Ūkininkams būtina suteikti paskatų už atitinkamų paslaugų teikimą⁽³⁾.

4.13 Biologinės įvairovės apsaugos klausimas tampa vis opesnis. Daugumoje ES valstybių nedaug težinoma apie jūrų ekologiją, o vyriausybei ir už jūrų aplinkos apsaugą atsakingoms institucijoms daromas palyginti menkas spaudimas. Reikėtų įvertinti, ar dabartinės jūrų išteklių apsaugos sistemos yra veiksmingos, ir pasistengti jūrų išteklių apsaugos klausimui daugiau dėmesio skirti ugdymo programose ir tvarkant ūkį.

4.14 Tikimasi, kad Europos Sąjunga tinkamai pasirėms Biologinės įvairovės konvencijos Šalių dešimtajai konferencijai ir aktyviai dalyvaus rengiant naują strateginę biologinės įvairovės apsaugos pasaulyje po 2010 m. planą.

5. Konkrečios pastabos

5.1 Egzistuojančių įstatymų, taisyklių ir priemonių akivaizdžiai nepakanka biologinei įvairovei užtikrinti arba, tiksliau,

biologinės įvairovės nykimas vyksta ne nuolat pažeidžiant esamus įstatytus, o – iš esmės – jų laikantis. Gamtą tausojantis elgesys dažnai pasirodo esąs nepalankus ekonominiams veiksniams konkurencingumo požiūriu. Kita vertus, apie ekonominių biologinės įvairovės svarbą ekspertai diskutuoja vis dažniau, tačiau jos reikšmė vis dar netapo visiškai priimtina arba pripažinta. EESRK tikisi, kad Komisija ir Taryba skirs didelį dėmesį šioms aplinkybėms ir parengs koncepciją, kaip į jas reaguoti. Išėjis galėtų būti daug kartų propaguotas išorės sąnaudų racionalizavimas, kuris buvo realizuotas tik iš dalies.

5.2 Ypač bendroje žemės ūkio politikoje biologinės įvairovės išsaugojimui turėtų būti skiriama daugiau dėmesio. Įgyvendinant žemės ūkio reformą po 2013 m. biologinės įvairovės išsaugojimo kriterijai turi tapti svarbia bendros žemės ūkio politikos dalimi, kad būtų galima išspręsti dabartinę gamybos ir gamtos išsaugojimo prieštaravimą.

5.3 Komisijos pasiūlyta „žaliosios infrastruktūros“ idėja turėtų būti ryžtingai toliau plėtojama. Siekiant biologinės įvairovės tikslų reikalinga ne tik plati saugomų teritorijų sistema, kokia šiuo metu kuriama pagal programą „Natura 2000“, bet ir Europos linijinis biotopų tinklas, arba, kalbant europiniais terminais, transeuropinis tinklas „Gamta“. Tai gali būti:

- sausumos gyvūnų, tarkim, vilkų, lūšių, lokių, laukinių kačių judėjimo takai, susidedantys iš, pavyzdžiui, linijinių struktūrų, skirtų su mišku susijusioms rūšims,
- vandenų ribų ir pelkių sujungimas, įgyvendinant Vandens pagrindų direktyvą (VPD). Tai būtų naudinga ne tik rūšims, kurios prižiūtos prie šlapžemių ir vandenų ribų (atviros žemės struktūra), bet ir
- laukų riboms, kraštiniams lauko sklypams, pomiškiams, pievoms, kuriuose gyvena daug rūšių, alejoms, kuriuose gyvena atvirų plotų rūšys (susiejant su parama žemės ūkiui).

5.4 Toks TEN „Gamtos“ tinklas būtų naudingas „Natura 2000“ teritorijų tinklo kūrimui ir vandens pagrindų direktyvos įgyvendinimui ir kartu būtų atsakas į klimato kaitą. Sausumos gyvūnams tai suteiktų galimybę migruoti ir taip prisitaikyti prie klimato kaitos. Tačiau ne mažiau svarbu ir tai, kad toks tinklas sudarys mainų galimybę tarp iki šiol izoliuotų vienos populiacijos rūšių, o tai esminė sąlyga užtikrinant jų išlikimą.

5.5 Užtikrindama tinklo „Natura 2000“ – pagrindinės ligšiolinės ES biologinės įvairovės politikos dalies – apsaugą ir plėtojimą, ES turi pagaliau rasti pakankamai galimybių finansuoti teritorijų vystymą ir apsaugą.

⁽³⁾ OL C 354, 2010 12 28, p. 35.

5.6 Komisija visiškai pagrįstai atkreipia dėmesį į netolygų biologinės įvairovės pasiskirstymą. Kai kuriuose regionuose biologinė įvairovė labai didelė, tačiau yra ir tokių, kuriuose būtent dėl žmogaus veiksmų įvairovė labai sumažėjo. Tačiau iš to negalima daryti klaidingų išvadų: politinės priemonės, įskaitant finansines, neturėtų būti orientuotos tik į biologinės įvairovės „kritinius taškus“. Regionams, kuriuose biologinė įvairovė nedidelė, reikia nemažo politinių priemonių spektro, kad būtų galima išsaugoti arba išlaikyti ekosistemų funkcijas. Kita vertus, valstybės narės, kuriose apsaugos lygis arba potencialas yra didelis, neturėtų dėl to nukentėti, o veikiau turėtų būti skatinamos.

5.7 Užtikrinant biologinės įvairovės išsaugojimą nederėtų laikytis vien plačios apimties požiūrio. Naujojoje ES biologinės įvairovės koncepcijoje reikėtų pabrėžti teigiamą klimato ir rūšių apsaugos sąsają ir todėl gerinti pelkių, drėgnų plotų ir pievų bei tvarių miško ekosistemų išsaugojimą ir plėtojimą. Šiam požiū-

riui neturėtų prieštarauti biomasės naudojimo energijos tikslais politika. Tai užtikrinant reikia įdiegti tvarumo kriterijus, kurie bus privalomi ir kitose srityse (pavyzdžiui, pašarų).

5.8 EESRK dar kartą pabrėžia, kad bus labai svarbu apie biologinės įvairovės išsaugojimo svarbą geriau informuoti visuomenę ir verslo pasaulį. Nepaisant visų turimų programų ir aplinkosaugos organizacijų darbo, to dar teks ilgokai palaukti.

5.9 Abejonių kelia jau vien už šios srities politiką atsakingų asmenų pasirenkami žodžiai: kaip paprastas pilietis įsivaizduoja „biologinę įvairovę“, kokias asociacijas jam kelia sąvokos „rūšys“ arba „ekosistemų funkcijos“? Daugelis apklausų liudija gąsdinantį žinių apie ekologines sąsajas trūkumą. Todėl akivaizdu, kad gamtos išsaugojimas yra ne vien aplinkosaugos ministerijos užduotis – švietimo politika taip pat turi atlikti savo vaidmenį užtikrindama reikalingas pagrindines žinias.

2010 m. rugsėjo 15 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Mario SEPI*
